

ปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาพัฒนาตามแบบเกษตรทฤษฎีใหม่

ถอดบทเรียนจากนายสายันต์ โฉมเชิด
หมอดินอาสาประจำตำบลบ้านเข็ญ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

ลักษณะพื้นที่

พื้นที่บริเวณนี้ดินมีลักษณะเป็นดินเหนียวลึกมากเก็บกักน้ำได้ดี สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว อาจมีน้ำท่วมขังพื้นที่ในช่วงฤดูฝน

การจัดการดิน / แก้ปัญหา

1. ปรับเปลี่ยนพื้นที่โดยการยกร่องสวน

แก้ปัญหาน้ำท่วมขัง โดยการระบายน้ำของดินออกในช่วงที่มีระดับน้ำใต้ดินตื้น และเตรียมหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร คลุกเคล้าด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก 25-30 กิโลกรัมต่อหลุม รองพื้นในการปลูกไม้ผล

2. การผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ

ใช้สารเร่งซูเปอร์ พด.2 จากการนำเศษผักและผลไม้ที่เหลือจากการบริโภคนำมาทำน้ำหมักชีวภาพ ใช้รดพืชผัก นาข้าว และไม้ผล เพื่อเพิ่มธาตุอาหารและเร่งการเจริญเติบโตของพืช

3. การผลิตและการใช้สารควบคุมแมลงศัตรูพืช

ใช้สารเร่งซูเปอร์ พด.7 จากการนำพืชสมุนไพรที่มีอยู่มาหมัก 20-30 วัน นำมาฉีดพ่นก่อนที่แมลงศัตรูพืชจะระบาด หรือระบาดแล้วแต่ไม่รุนแรง อัตราที่ใช้ สารควบคุมแมลงศัตรูพืช:น้ำ (1:100) ฉีดพ่นทุกๆ 3-6 วัน สามารถควบคุมแมลงศัตรูพืชได้เป็นอย่างดี และปลอดภัย

4. การปลูกพืชปุ๋ยสด เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

หว่านเมล็ดพันธุ์ปอเทืองในอัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่ ระหว่างร่องแถวไม้ผล เมื่อปอเทืองอายุ ประมาณ 45-50 วัน จึงทำการไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด จะได้ปริมาณธาตุอาหารสูง และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ทำให้ใช้ปุ๋ยเคมีลดน้อยลง

5. ปุ๋ยหมัก

ใช้สารเร่งซูเปอร์ พด.1 และเศษวัสดุ เช่น ใบไม้ ฟางข้าว เศษผัก พร้อมด้วยมูลสัตว์มาหมัก ทำปุ๋ยหมัก โดยนำเศษวัสดุที่เตรียมไว้มาใส่ในคอกให้เป็นชั้นๆ สูงประมาณ 30 เซนติเมตร เหยียบให้แน่น รดน้ำให้ชุ่ม จากนั้นเอาปุ๋ยคอกโรยทับให้ทั่วสูงประมาณ 5 เซนติเมตร สลับด้วยเศษวัสดุหมักแล้วรดน้ำทำเป็นชั้นๆ ทำจนเต็มคอก และพลิกกลับปุ๋ยทุกๆ 15 วัน นำปุ๋ยหมักมาใช้กับแปลงผัก และไม้ผล เพื่อปรับปรุงบำรุงดินและเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

6. การปลูกหญ้าแฝก เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

เนื่องจากสภาพพื้นที่ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายของหน้าดิน และขาดแคลนน้ำในช่วง ฤดูแล้ง ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ จึงได้มีการนำหญ้าแฝกมาปลูกบริเวณคันร่องสวน เพื่อฟื้นฟูสภาพดินให้รักษาความชื้นในดิน ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน ดักตะกอนดิน ไม่ให้ดินลงไปแหล่งน้ำที่จะทำแหล่งน้ำต้นเขิน และใบแฝกนำมาคลุมโคนต้นไม้เพื่อช่วยรักษาความชื้นในดิน

7. การบริหารจัดการน้ำ

วางระบบน้ำในร่องสวน เพื่อสามารถดึงน้ำมาใช้ได้ทันทีที่ต้องการ โดยไม่ต้องดึงน้ำไกล และสามารถนำน้ำมาใช้ในฤดูแล้งได้

